

Rapport

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat vier politieambtenaren van het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland zich op 17 september 2006 zodanig op het fietspad hebben opgesteld dat er voor hem geen ruimte meer was om hen op die plek te passeren en hij zich genoodzaakt zag zijn weg op de autorijbaan te vervolgen.

Verder klaagt hij erover dat zij hem tijdens het uitschrijven van de aan hem opgestelde administratieve sanctie wegens het als fietser niet rijden op het verplichte fietspad, onheus hebben bejegend door hem, in zijn reactie op zijn vraag of de politie een fietspad mag blokkeren, mede te delen dat zij als politieambtenaren alles mogen.

Tot slot klaagt hij erover dat ze hem na het uitschrijven van de kennisgeving weg hebben gestuurd met de woorden: "Meneer, gaat u nu weg, u moet nu weggaan, sodemietert u nu maar op." Of woorden van gelijke strekking.

Beoordeling

Algemeen

1. Verzoeker fietste op 17 september 2006 in de gemeente Amstelveen over een fietspad langs een doorgaande weg. Aan deze weg bevond zich een sporthal, waar op dat moment een vechtsportgala werd gehouden. Omdat er auto's op het fietspad geparkeerd stonden zag verzoeker zich genoodzaakt op de rijbaan te fietsen.
2. Aan het eind van de weg gekomen zag verzoeker vier agenten met brommers op het fietspad. Eén van hen hield hem staande en zegde hem een bekeuring aan wegens het fietsen op de rijweg. In reactie daarop informeerde verzoeker of zij met hun scooters het fietspad mochten blokkeren. Volgens verzoeker lieten zij hem als reactie hierop weten dat "agenten alles mogen". Verzoeker wilde uitleggen waarom hij op de rijbaan was gaan rijden. Hij kreeg daar naar zijn zeggen geen ruimte voor, maar zou na het uitschrijven van de bon weggestuurd zijn met de woorden: " Meneer, gaat u nu weg, u moet nu weggaan, sodemietert u nu maar op."
3. Verzoeker kwalificeert de gebeurtenis als een bagatel-boetetje van het laagste allooi, uitgeschreven door jonge onervaren overijverige agenten. Hij voelde zich onheus behandeld en diende daarover op 19 september 2006 een klacht in bij het politiekorps Amsterdam-Amstelland. Hij klaagt zowel over de bekeuring als over de bejegening tijdens de bekeuring. Omdat verzoeker niet bereid was een gesprek te voeren over de klacht werd de klacht voor advies voorgelegd aan de klachtencommissie van het betreffende regiokorps. De klachtencommissie bracht na de hoorzitting op 9 mei 2007 advies uit aan de korpsbeheerder. De commissie achtte zich niet bevoegd de rechtmatigheid van de administratieve sanctie te beoordelen. Omdat niet kon worden vastgesteld dat betrokken

agenten verzoeker onheus hadden bejegend adviseerde commissie de klacht over de bejegening ongegrond te verklaren. De korpsbeheerder nam het advies over.

Daarnaast diende verzoeker een beroepschrift in tegen de administratieve sanctie.

Dit beroep werd door de officier van justitie op 8 december 2006 ongegrond verklaard. Verzoeker heeft ervan afgezien hiertegen beroep in te stellen bij de kantonrechter.

4. Omdat verzoeker zich niet kon vinden in de klachtafhandeling wendde hij zich op 10 december 2007 tot de Nationale ombudsman met het verzoek zijn klachten in onderzoek te nemen.

I Ten aanzien van de opstelling van de agenten op het fietspad

1. Verzoeker klaagt er in de eerste plaats over dat de politieambtenaren van het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland zich op 17 september 2006 zodanig op het fietspad hebben opgesteld dat er daardoor voor hem geen ruimte meer was om hen te passeren.

2. Verzoeker omschreef in zijn oorspronkelijke klachtbrief aan de politie en bij de behandeling van zijn klacht bij de klachtencommissie de situatie op het fietspad als volgt.

De situatie rondom de sporthal was die avond nogal wanordelijk. Het vechtsportevenement was net afgelopen, toen hij voorbij fietste. Het was ongeveer 21.15 uur en het begon al te schemeren. Het wemelde van de politieagenten en er stonden overal dranghekken. Doordat verkeerd geparkeerde auto's het fietspad blokkeerden had verzoeker geen keus en moest hij op de rijbaan fietsen. De agenten die hij onderweg tegenkwam zeiden hier niets van. In de richting waarin verzoeker fietste was het niet druk met auto's. Het verkeer ging vooral de andere kant op, richting Amstelveen. Verzoeker was van plan om zodra dit mogelijk was weer op het fietspad te gaan rijden. Omdat hij een paar honderd meter verder op het fietspad een aantal scooternozems meende te zien, die het fietspad blokkeerden, bleef hij zijn weg op de rijbaan vervolgen. Als man van middelbare leeftijd en niet geschoold in vechtsporten leek het hem beter de confrontatie met deze jongeren te vermijden. Pas toen hij dichterbij kwam zag hij dat er een viertal jonge agenten met politiebrommers naast elkaar op het fietspad stond. Daarop werd hij onmiddellijk door één van hen staande gehouden en werd hem een bekeuring aangezegd.

3. De vier betrokken agenten zijn in het kader van het onderzoek door een medewerkster van de Nationale ombudsman gehoord. Uit hun verklaring blijkt het volgende.

Agenten K., S., L. en W., waren die avond belast met een bromfietssurveillance. Zij waren toen nog maar net in opleiding bij de politie. Zij reden gekleed in uniform en op duidelijk als politievoertuig herkenbare brommers rond in de buurt van de sporthal. Ze hadden tot taak het verkeer in goede banen te leiden rondom het boksgala dat die dag in de sporthal werd gehouden. Ze surveilleerden twee aan twee. Na afloop van het boksgala stonden ze op

enig moment met zijn vieren vlakbij de T-splitsing in de buurt van de sporthal aan het einde van het fietspad. Dit om even te praten met elkaar. Zij hadden de verlichting van hun brommers aan. Er was nog anderhalve tot twee meter ruimte voor andere gebruikers van het fietspad om te passeren. Toen zij daar stonden te praten zagen ze verzoeker over de rijbaan hun richting in komen rijden. De maximale snelheid op deze weg bedroeg 80 kilometer per uur. Fietsen op deze rijbaan was daarom niet veilig. Agent K. heeft verzoeker toen aangesproken op het feit dat hij niet op het fietspad fietste.

Verzoeker kreeg onmiddellijk een bekeuring aangezegd. Agenten K. en S. hebben dit afgehandeld. Agenten L. en W. zijn toen direct weggegaan en hebben hun surveillance vervolgd.

4. De korpsbeheerder liet in reactie op het onderzoek de Nationale ombudsman bij brief van 20 juni 2008 weten de klacht over de blokkering van het fietspad ongegrond te achten omdat volgens de verklaring van twee betrokken politieambtenaren er anderhalve meter ruimte was om te passeren. Voor de motivering van zijn oordeel verwees hij naar het advies van de klachtencommissie.

De klacht bij de politie was anders geformuleerd. Verzoeker klaagde erover dat hij een bekeuring had gekregen voor het rijden op de rijbaan, terwijl hij geen keuze had. De klachtencommissie had deze klacht buiten behandeling gesteld omdat verzoeker tegen de administratieve sanctie bezwaar kon maken. Hetgeen verzoeker ook had gedaan.

De commissie liet wel weten dat het geven van een bekeuring onder de door verzoeker geschetste omstandigheden van weinig invoelend vermogen bij de agenten getuigde. Dit maakte het gedrag van de aspiranten echter nog niet onbehoorlijk, aldus de commissie.

Beoordeling

5. Het redelijkheidsvereiste houdt in dat bestuursorganen de in het geding zijnde belangen tegen elkaar afwegen en dat de uitkomst hiervan niet onredelijk is. Dit houdt in dat de overheid zich ervan bewust moet zijn dat het eigen optreden van invloed kan zijn op de handelwijze van burgers. Dit effect op de burger moet worden meegewogen bij verder optreden.

6. De Nationale ombudsman is niet bevoegd om een oordeel te geven over de juistheid van de door agent K. die dag aan verzoeker opgelegde administratieve sanctie wegens het rijden op de rijbaan. Hiertegen stond de mogelijkheid van administratief beroep open. Het door verzoeker ingestelde beroep is door de officier van justitie is gegrond verklaard en verzoeker heeft hiertegen geen beroep ingesteld bij de kantonrechter. De Nationale ombudsman is wel bevoegd om een oordeel te geven over de gedragingen van de betrokken agenten, direct voorafgaand aan het opleggen van deze sanctie. Daarbij gaat het niet om de beoordeling van de rechtmatigheid van het optreden van de agenten maar

om de behoorlijkheid van hun handelen.

7. Uit het onderzoek is gebleken dat het die avond een drukte van belang was in en om de sporthal wegens een vechtsportevenement. Verzoeker was door verkeerd geparkeerde auto's genoodzaakt op de rijbaan te rijden. Verder is gebleken dat die avond vier agenten in opleiding op hun brommers naast elkaar op het fietspad stonden toen verzoeker aan kwam fietsen in hun richting. Strikt genomen was er geen sprake van een blokkade van het fietspad, omdat de agenten nog anderhalve tot twee meter ruimte over hadden gelaten voor voorbijgangers om te passeren. Dat verzoeker dit onder omstandigheden vanuit de verte bij schemering niet zo had ingeschat is niet vreemd. In ieder geval is duidelijk dat verzoekers beslissing om nog even op de rijbaan te blijven rijden direct samenhangt met de zich op het fietspad bevindende agenten, van wie voor verzoeker aanvankelijk een zekere dreiging uitging omdat hij ze niet direct als agenten had herkend.

8. Met de klachtencommissie is de Nationale ombudsman van mening dat het optreden van de agenten van weinig invoelend vermogen getuigde, maar het oordeel van de klachtencommissie dat dit het gedrag van de agenten nog niet onbehoorlijk maakt kan de Nationale ombudsman niet delen. Door op geen enkele manier zich rekenschap te geven van de mogelijke invloed van de eigen opstelling op het fietspad op het gedrag van verzoeker heeft de politie in dit geval de betrokken belangen onvoldoende tegen elkaar afgewogen en is de uitkomst niet redelijk. Hiermee heeft de politie in strijd gehandeld met het redelijkheidsvereiste.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

II Ten aanzien van de bejegening

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt er ook over dat de agenten hem tijdens het uitschrijven van de administratieve sanctie onheus hebben bejegend door hem, in reactie op zijn vraag of de politie een fietspad mag blokkeren, mede te delen dat zij als politieambtenaren "alles mogen". Tevens klaagt hij erover dat zij hem na het uitschrijven van de kennisgeving weg hebben gestuurd met de woorden: "Meneer, gaat u nu weg, u moet nu weggaan, sodemietert u nu maar op." Of woorden van gelijke strekking.

2. Verzoeker beschreef in zijn klachtbrief de gang van zaken kort samengevat als volgt. Nadat hij was staande gehouden en hem een bon was aangezegd wilde hij graag zijn kant van het verhaal vertellen waarom hij op de rijbaan reed. Zijn argumenten werden door de agenten weerlegd en weersproken. Hij wist de conversatie met veel moeite netjes te houden, maar het commentaar van de agenten was onder de maat. Als reactie op zijn vraag of de politie een fietspad mag blokkeren werd hem letterlijk meegedeeld: "Wij mogen alles". Verzoeker probeerde in alle eerlijkheid uit te leggen waarom hij genoodzaakt was

geweest op de rijbaan te rijden. Maar de agenten waren onvermurwbaar en stonden volgens verzoeker gewoon hun bonnetjesquotum in totale nutteloosheid op te hogen. Iedere blijk van enig begrip voor de situatie van verzoeker bleef uit. Uiteindelijk werd verzoeker als een kleine jongen weggezonden met de woorden: "Meneer, gaat u nu weg. U moet nu weggaan. Sodemietert u nu maar op".

3. De vier betrokken agenten zijn in het kader van het onderzoek door een medewerkster van de Nationale ombudsman gehoord. Uit hun verklaringen blijkt het volgende.

Het was al vrij donker toen zij verzoeker vanaf de sporthal op zijn fiets over de rijbaan in hun richting zagen aan komen rijden. Collega K. hield verzoeker staande en wees hem op het gevaar van het rijden op de rijbaan en zegde hem direct een bon aan. L. en W. zijn toen weggegaan en hebben hun surveillance met zijn tweeën vervolgd. Zij hoorden wel dat verzoeker verbaal woedend reageerde op de aankondiging van de bon. Kort daarna werden ze opgeroepen om assistentie te verlenen aan K. en S. omdat er twee auto's waren gestopt. Uit deze auto's waren ongeveer zes mensen gestapt. Vermoedelijk waren dit bekenden van verzoeker. Dit was op K. en S. nogal intimiderend overgekomen, vandaar hun verzoek om assistentie. De mensen stapten al snel weer in en reden weg.

De agenten K. en S. verklaarden dat zij van hun kant beleefd waren gebleven, terwijl verzoeker verbaal nogal te keer was gegaan. Eigenlijk had K. het gesprek voornamelijk gevoerd en S. had de rol van toehoorder vervuld. K. en S. verklaarden dat K. nooit heeft gezegd dat de politie alles mag. Ook zijn geen woorden als "sodemietert u nu maar op" door K. gebruikt tegen verzoeker.

L. en W. lieten weten dat zij zich niet of nauwelijks met het gesprek hadden bemoeid. Deels waren ze er niet bij geweest omdat ze direct na het staande houden waren vertrokken. Voor zover ze wel aanwezig waren geweest hadden ze het gesprek aan de andere twee collega's overgelaten. Wat er over en weer was gezegd konden ze zich niet herinneren. Wel wisten ze nog dat verzoeker erg geïrriteerd had gereageerd op de bekeuring.

4. In reactie op deze verklaringen liet verzoeker kort samengevat en voor zover hier relevant weten dat de verklaringen niet betrouwbaar en niet consistent waren. Zo verklaarde hij dat er alleen een taxi was gestopt en dat hier een ook voor hem onbekende man uit was gestapt. De man was al snel weer ingestapt en de taxi was doorgereden. Van twee auto's met zes voor verzoeker bekende mensen was nooit sprake geweest.

5. De korpsbeheerder liet zijn brief van 11 juni 2008 aan de Nationale ombudsman weten dat hij de klachten over de bejegening en de gedane uitlatingen ongegrond achtte en handhaafde zijn oordeel zoals hij dat op basis van het advies van de Commissie voor de politiekklachten had gegeven.

Beoordeling

6. Uit het onderzoek is gebleken dat van de vier bij het voorval betrokken agenten er eigenlijk maar twee agenten direct deel hadden genomen aan de conversatie met verzoeker. Zij hebben allebei zowel tijdens de klachtbehandeling bij de klachtencommissie voor de politiekachten als in het verhoor bij de Nationale ombudsman ontkend te hebben gezegd dat de politie alles mag. Ook hebben zij steeds verklaard geen woorden als "Sodemetert u toch op" te hebben gebruikt. Verzoeker daarentegen heeft met stelligheid steeds naar voren gebracht dat de agenten dit wel tegen hem hebben gezegd.

7. De Nationale ombudsman is van mening dat het hier niet zozeer gaat om welke woorden er precies door alle betrokkenen zijn gebruikt. Het gaat erom of verzoeker met respect is behandeld die avond. Het is duidelijk dat verzoeker dit niet zo heeft ervaren. De agenten van hun kant voelden zich als jonge agenten in opleiding niet serieus genomen door verzoeker. De lezingen over wat er die avond precies is voorgevallen lopen uiteen.

8. De Nationale ombudsman kan zich daarom niet vinden in het oordeel van de korpsbeheerder, die op basis van het niet kunnen vaststellen dat betrokken agenten bepaalde bewoordingen zouden hebben gebruikt, concludeert dat daarmee de klacht ongegrond is. De Nationale ombudsman heeft feiten noch omstandigheden gezien die de lezing van de agenten aannemelijker maken dan de lezing van verzoeker. Daarom onthoudt hij zich op het punt van de bejegening en de uitlatingen van de agenten van het geven van een oordeel.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland te Amsterdam, is gegrond omdat de agenten er bij hun handelen geen rekening mee hebben gehouden dat zij zich zodanig op het fietspad hadden opgesteld dat verzoeker niet kon passeren, wegens schending van het redelijkheidvereiste.

Ten aanzien van de door verzoeker gestelde bejegening en de uitlatingen tijdens en na het uitschrijven van de administratieve sanctie onthoudt de Nationale ombudsman zich van het geven van een oordeel.

Onderzoek

Op 10 december 2007 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer B. te Amsterdam, met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland (de burgemeester van Amsterdam), werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de beheerder verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Tijdens het onderzoek kregen de beheerder van het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren. Vervolgens werden de vier betrokken ambtenaren door een onderzoeker van het Bureau Nationale ombudsman gehoord.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De reactie van verzoeker en van de korpsbeheerder gaven geen aanleiding het verslag te wijzigen.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

verzoekschrift van verzoeker van 10 december 2007 met als bijlagen:

klachtbrief aan politiekorps van 19 september 2006;

advies van de klachtencommissie van 9 mei 2007;

beslissing op de klacht van de korpsbeheerder van 11 september 2007;

2. het klachtdossier van de commissie voor de politieklachten Amsterdam-Amstelland;

reactie van de korpsbeheerder van 11 juni 2008;

verslagen van de verhoren van agenten K.,L.,S. en W. in augustus 2008;

reactie van verzoeker van 1 november 2008 op de verslagen van de verhoren.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond